

Szúnyogh Sándor

Halicanumi üzenet

**válogatott versek
1963-1989**

Újvidék, Forum 1991.

TARTALOM

Előszó

SZÍVFÉNY

BIZTATÓ
HASONULÁS
NYÁRI ÉJSZAKA
VIGYEN AZ ÁR
MÁRCIUSI DAL
ÉLETÖRÖM
TAVASZI DAL

TAVASZVÁRÁS

TAVASZVÁRÁS
KÉT KEZÜNK
CSALÓDÁS
RÁD GONDOLOK
LÉTED EREJE
MIÉRT?
TAVALY MÉG LÁTTALAK
VÁRLAK
TÉL VAN
NEM VÁRJUK EGYMÁS
ÁLMOK TENGERÉN HAJÓZOL...
VÉRE VAN A NAPNAK S KEZE AZ
AKARATNAK!
ESTE EGYEDÜL
VIRRASZTÁS
LIBIDÓ
JÖTTÖD
BOLDOGSÁG ÁRA
ŐSZI SZERELEM
NEM KELL A KINCSED
CSALFA SZERETŐNEK
REKVIEM EGY LÁNYÉRT
ÖRÖK MOSOLY
LEG
TESTED
GYÁSZOLLA
KITAGADOTT
VÁROM
HAJNALI IMPRESSZIÓ

PANNON REKVIEM

ABLAKNÁL
A VERS AGYAGTÁBLÁI
DALOK
TV-SZERELEM
OLCSÓ ÉLET
RÉSZEG ÁLMOKKAL
FÁJDALOM
ÖRÜLET
JEANS ÖRÜLET
ÉLETTEMPÓ
SZERETNÉM CSAVARGÓKÉNT BEJÁRNI
VILÁGOT

NEM TUDHATJA
ÉSZREVÉTEL
HÁRTYAJÁTÉK
VERS
SZÓTÁR
VERS II
FÁKLYAVIVŐK
OLORIS

HALICANUMI RAPSZÓDIA

HÓVÁGY
SZÜLŐFALUM
CSENTE
HELYZETKÉP
GÓLYA
A SZÖLŐHEGYRŐL
REKVIEM A PINCESORÉRT
HALICANUMI ÜZENET
DÉLIBÁB
AZ ALKONY KEZDETE
ŐSZRŐL, ELMÚLÁSRÓL
ŐSSZEL
NOVEMBERI NAPSÜTÉSSEN
AZ ŐSZ SZÖKÉSE
TÉLI NAP

ŐSÖK ÖSVÉNYEIN

MONDJÁTOK MEG...
FINOMSÁG
BÁTORSÁG
INDULÁSKOR
NEM TAGADOM
PREŠEREN NAPI KANTÁTA
LÁTTAD?
PESSZIMISTA
ÚJ IDŐK BOTONDJA
ISZONY
TE TUDOD
SIRATÓ
TENGŐDÉS
HELYZETKÉP II.
IGÉT ŐRIZVE
MURAVIDEKI HAIKUK

A VERSEN TÚL

Képversek

FORRÓ NADRÁGOCSKA
POMMES FRITES STANICLIBAN
KÉSSSEL
VONATON
OLTÁRKÉP
VIRÁGKÁKA
(a védett növényeink sorozatból)
MURA I
(Antilépcső)
MURA II
(Vízlepcső negatívban)

Előszó

Három évtized verseiből válogattam ezt a kötetet. Verseim a körülöttem lévő világ vetületei, úgyszólván közvetlenül tükrözik élményvilágomat. A versírás számomra mindig is egy külön világot, egyfajta menekvést jelentett és jelent. A bennem lerakódó gondok, remények és álmok összességét, a társadalmi ellentmondások visszatükröződését rejtik magukban a verssorok. A közeletben is gyakran képekben gondolkozom, és végtelenül boldogít egy-egy jól sikerült megfogalmazás.

Úgy vélem, hogy még mindig nem írtam meg igazából a magam versét, de bízom benne, hogy egyszer sikerül. E válogatás összességében talán mégis tükrözi a muravidéki ember életét, érzéseit, küzdelmeit.

Szúnyogh Sándor

SZÍVFÉNY

BIZTATÓ

Tölts fényt a serlegbe,
szó tavából fakadó szívfényt.
Ne félj, ellenségeid medveként alszanak,
holnapra kivirágzik a rét,
s az erdő bekeríti a várost.

Szikraáradat lepi el
az eget,
arany szárnyú madarak
csőrükbe kapják az időt,
elrepülnek vele a végtelenbe,
s azután örökkön-örökké
álmodhatsz a tavaszcél,
Salvador Dali harcsabajuszáról,
kőkeblű aphroditék
kimért szépségéről,
a szó titokzatos erejéről.
Ne félj, forrásod dúsgazdag,
kutad kimeríthetetlen.
Rajta, csak dacolj!

HASONULÁS

A soknyelvű gagyogás,
az egyöntetű munkanapok sora,
az únt kisvárosi légkör
nem szabhat irányt sorsodnak.
Az erdő, a róna és a szőlőhegy az,
amely sarkadig dobban
e végtelen haláltánc
körforgásában,
boros amforák
kőoldotta nedvében,
befalazott ágyúgolyó
nyugodtságában,
címerbe kövült
madárfiókákban,
az esti fény simogatásában.

A végtelen zöld tenger
egybeolvad lényeddel,
s indáival örökké
leköti távozni akarásod.

NYÁRI ÉJSZAKA

Az egyre forróbb éjszakák
vad madarakat surrantanak feléd.
Felriadsz ágyadon, s takaród
szatén virágai kinyílnak.
Édenkertre hasonlítanak.
Minden pillanatban
újra meghalok az úton:
az ágytól az ablakig,
ágyékkodtól a vánkorig.
Takarónk őrzi
a forró éjszaka
szaténvirágainak
szédítő illatát.

VIGYEN AZ ÁR

Hanyatt fekszem
az ár színén
vigyen magával
messzi délre
hömpölygessen
folyamok habjában
mártson meg
a lassú békanyálban
hínártenger zöldjében
halszagú örvényekben
hajóbordák repedésében
távoli városok
ember-tengerében;
béna gyermekként
puffadt hullaként
sodor az ár

- - - - -

vigyen magával
vigyen
messzi délre

MÁRCIUSI DAL

A vers elkerülte
figyelmünket.
Csak a megmaradás
elve
hitegeti
lelkünket.
Szebb világ
felé haladunk?
A sértődött
barmok gyanakvása
nyomunkba szegül
és Petőfi nyúlánk
szobra dacol
a márciusi szélben.
S ti nem hiszitek,
hogy lesz még
FORRADALOM!

ÉLETÖRÖM

Tudom
nem ösztön az
amit érzek
hisz érzem az időt
a napot az eget
a földet vizet
rétet a tüzet:

érzem a halált
a forró szerelmet
a lenyugvó napot
a síró kedvest
érzem az anyát
a szoptató kedvest
érzem a temetőt
a hajnali derengést
érzem a madarak
égi evezését
érzem a boldogság
feltörő érzését
érzem a fűszálak
nesztelen növést
a béke áhítatát
fegyverek temetését.

Tudom, nem ösztön az
- - - -
csak a belőlem feltörő életöröm.

TAVASZI DAL

Rügyek feltörése
álmok robbanása
hangok repedése
lélek hasadása
érdek vajúdása
élet szívódása
szerelem átka
embrió halála
bimbó fakadása
szív dobbanása
halál dobpergése
talány megfejtése
remény kétsége
értelem ellése

- - - - -

rügyek feltörése
lehet hogy
számomra is hoz
újat a tavasz?

TAVASZVÁRÁS

TAVASZVÁRÁS

Kezdjétek előlről
az acélrostos álmok szövését.
Mennydörgésként csattan a pillanat.
Emlékeitek keserű ízét
az örület vízeséséig küldjétek.
Bennetek is él a nő, férfiak!
Lázasan hullnak a fátyolok.
Téli ködök foszlanak,
s olvad a jégbefagyott cigarettavég;
múlik a tél.
Nő a székre dobált ruhák halma.
Sejtek tüze párolog izmainkban.
Tavaszi olvadás sejtjei nőnek,
szabálytalan ritmusban,
mint az esőcseppek zaja.
Kezdjétek előlről,
az első gyermeklépéstől,
iszapok-ingoványok vészeit kerüljétek!
Legyen álom a tavasz.

KÉT KEZÜNK

Valamit kapunk
és elveszítünk önmagunkból,
amikor keressük létünk értelmét.

Csend.
Kifakult hangok zenéje rezdül.
Idő és Robot zúgása ropog.
Mi hallgatunk és rohanunk.
Két kezünk mint két daru
hegyeket emel,
asszonyt ölel,
barlangot váj,
fényt kovácsol a kövekből.
És felszisszenünk,
ha éget a láng.

CSALÓDÁS

a pusztulás tengeréből ittam egy kortyot
s láttam eltorzult arcom a homokban
szerelem algái tapadtak arcomra
szárnyat adva vittek a magasba
ledobtam álarcom kerestem szöszke hajad
hullámozó rét takarta elveszett testedet
vakon tapogatództam a fák közt remélve
hogy köztük vagy
hajadat adva a szélnek testedet a rétnak
lelkedet az égnek szívedet nekem

RÁD GONDOLOK

Rád gondolok, amikor a dombról lehull a köd
s ablakomon sötéten betör az est.

Rád gondolok, amikor a harang szól,
kong és szelek szárnyán nyargal a hangja,
besurran szobámba, a sarokba, a pókhálóhoz,
zúg a fal, remegnek a képek,
a puszta magánytól kihül szemem fénye.

LÉTED EREJE

Lágy arcod sugarait minden tükör visszaveri
s csillámlik a nap perzselő sugarában
remegő harmatcseppek ikrájában
fák tavasztól részeg testében bíbor alkonyban.
Hullócsillagként zúdulsz életemre
bevilágítod reménytelen ösvényeim.
A gondolatokat megfertőzöd
részeggé teszel mosolyoddal
s mint tiszavirág elmerülök az árban.

MIÉRT?

Miért is nézek szemedbe, valóság?
Szépséged úgysem szememnek,
csak a bánatot szántad szívemnek.
Fák tornyosulnak,
virágok rezzennek,
méhek kórusa betölti az űrt.
Miért is nézek lelkedbe, rét?
Titkaid úgysem nekem szántad,
hanem millió bogárkának,
virágok tarka színének,
rejtelem szemének,
lázas érzésének,
miért is csodállak, virágos rét?

TAVALY MÉG LÁTTALAK

Tavaly még egyszer láttalak
amint átmentél az utcán
utánad szállt az alkonyat
azóta emléked jár-kel velem
kísér bosszant és perel
tavaly még egyszer láttalak
utánad szállt az alkonyat
átfáztam míg vártam jöttödet
az eső zuhogott zokogott
mosta a követ
tavaly még vártam jöttödet
de alakod azóta köd
ácsorgok vacogva
a lámpát nézem
tavaly még egyszer láttalak
hová lett azóta a nap?

VÁRLAK

Felszökött nappali fény után taposok
hiányzik puha karod ölelése
homály borult az arcodra
sötétség van a szemedben
fátyolos nyugalom fokozza a várakozást
várlak
mint fuldokló a levegőt
beteg a gyógyulást
gránitkockák szólnak talpam alól
szisszen a cigarettavég
nem vagy itt

TÉL VAN

Tél van.

Talán lelkedbe is csend költözött.

Messzire húzódó hófoltok, nyújtózzatok.

Pislogó fények, hideg esték.

Lábak fáradt ütemére emlékszel,

vagy hulló zúzmara zajára?

Tél van.

Talán nálad is kialudtak a fények.

Jóéjszakát mormolnak a halmok.

Ásítva kúszik a holdsugár.

Tél van:

álmodjunk zöld tavaszt.

NEM VÁRJUK EGYMÁS

Nem kereslek,
te sem vársz reám,
annyi állomást hagyott ki
vonatunk.
Felszedték az emlékek síneit,
útjainkat elmosta az ár.
Nincs többé közös gondolatunk.
Nem kereslek, és
te sem vársz reám.

ÁLMOK TENGERÉN HAJÓZOL...

Ha álmok tengerén hajózol,
van folytatása a végnek,
hullámsírban új világ nyílik,
eszmék árnyéka hasítja léted.
Bármit nézel: szemeddel méred,
szíveddel érzed.
Ha álmok tengerén hajózol,
tudsz örülni egy virágnak,
fűszálnak.
rebbenő madárnak,
esőcseppnek, napsugárnak.
Lelkeddel méred az Időt,
ismered a végtelenség útját,
bejárod északot,
bejárod délt,
a kozmoszba is eljutsz,
ha álmok tengerén hajózol.
Letéped fátylát a rossznak,
ámítás képét elűzöd,
remegő kezeket simogatsz tekintetteddel,
megértesz mindenkit a porban,
HA ÁLMOK TENGERÉN HAJÓZOL!

VÉRE VAN A NAPNAK S KEZE AZ AKARATNAK!

A kéz mélyen vág, szakít a nap húsából,
facsar nedvet minden tárgyból.

Akar és él az Idő.
Velünk lépdél a gépek árnyékában.
Arcunkra hasítja a gondot és ráncot.

Bátrak - - emberek
vagyunk - - az élet részeg hangyája
vagyunk - - a munka robbanó aknája
vagyunk -- az ölelés örökös vágya.

Elhal a zakatoló örület
csak a fák ereiben szólnak a sípok
hullámszón remegnek a sírok
elhervadnak a mosolykeltő virágok
az útmenti fák dúdolják e dalt:
VÉRE VAN A NAPNAK
S KEZE AZ AKARATNAK!

ESTE EGYEDÜL

Csak ülök egymagamban
fekete aszfalton,
füstölő házak előtt,
keresem jövőm útját.
Meleg az út, mint a föld,
melyen születtem.
Mint a föld
mely magához köt
emlékek vastag indáival.
Míg a házban a gazda issza a bort,
fehérre meszelt alacsony istállókban
szelíd párák hajtják pihenőre fejüket.
Távol a dombon a vár hallgat.
Felhőket terel
augusztus lomha szele,
s mire elül az esti zene,
lányok szoknyája lebben
a bejárat felé.
Csókok tüzeit
viszik ajkukon.
Csend ül az aszfalton.
Csak a magány dörömböl
szívemben.

VIRRASZTÁS

Tarka réten aranypárna,
csapzott ágú ezüstnyárfa,
öreg nyárfa rőfös ága,
elkísértek éjszakára.

Éjszakának csillagnásza,
fakó holdnak asszonyláza,
titkos neszek suttogása,
rámköszönt a kóborlásban.

Velem az éj, velem az ég,
velem a sok fénylő csillag.
Szemem fénye meg-megcsillan,
álmodom az éjszakában.

Talpon vagyok, lépegetek.
Óra ketyeg, szemerkélek.
Csodálom az éji árnyat,
érzem magam éj urának.

LIBIDÓ

Mellbimbód ernyedése megszűnt
érintésem tüzétől
s a következő pillanatban
ágyékod erőszakot kívánt.

JÖTTÖD

A tenger moraja jött el hozzám.
Kagylót dobott sziklás partomra.
A sós áradat könnyként csordult arcomon.

A tenger moráját hoztad magaddal.
Apró halacskák siklottak testemen.
Tündöklő kékség volt szemedben.

Aztán
gályabontó viharok
lélegzetfojtó villámlások
szabadultak ránk.
S mindketten odavesztünk.

BOLDOGSÁG ÁRA

A lenni érzése megtörik
Számonkér az öntudat
Könnyszem fakad a szirmokon
gyöngypatak csordul arcodon
és suttogod - - egyre suttogod:
BOLDOG VAGYOK
BOLDOG VAGYOK

ŐSZI SZERELEM

Őszi lombhullásban
pókhálóba szőve
vergődsz a fák között.
Meztelen testedre
szomjas pókként támadok.
Ne félj
nem véredre
szomjazom!
Ne félj
az őrjítő áramütések
után majd kiszabadítalak
hogyan holnap ismét
befonjam izzó testedet
ujjaim pókhálójába.

NEM KELL A KINCSED

Tűzijátékok fénylenek
kagylóid felett.

Mesélhetsz távoli tengerekről
suttoghatsz rejtélyes szavakat:
szívemben akkor is
kő marad

KŐ

HERVADÁS

ŐSZ

ÉS

AVAR.

Ne nyisd ki kagylóid
nem akarok igazgyöngyöt találni.

CSALFA SZERETŐNEK

Örökre kitagadlak
szívem jussából
Ne vedd úgy
hogy ez az utolsó
végrendelet.
Van még néhány
belőle a fiókomban.

REKVIEM EGY LÁNYÉRT

Elsötétítette arcod az alkonyat.
A vak is csak simogatva érez.
Kócos fejed más vállára borul.
Örökre széjjeltörtek a kristálygolyók.
Nem jössz az úton, ha indulok.
Semmibe markol eres kezem.
Fogaid közt hervadni kezd a rózsaszál.
Szemgolyód sötét üregéből
az éjszaka kikiált.
Látod ilyen vagy te fátyol nélkül
agyagba kőbe szóba napba építve
velem járod a holnapokat
ahogy elhalsz és újjáéledsz
a szerelemben.

ÖRÖK MOSOLY

Mosolyod lencsevégre kaptam.
Albumba tettem
s most akarva
nem akarva
minden nap
mosolyogsz rám.

LEG

Lemondások kőbe fagytak.
A szó ereje már nem hevít.
A felhők szárnyra kaptak.
Ködökkel bajlódna a szelek.

Zsibong a vér, a hús, az izom.
Félmondatát mormolja a csend.

Hej csak tudnék rontani
szemmel verni
ahogy a sámánok tudtak:
erőmmel koporsókat repesztenék
hályogot vetnék minden férfi szemére.

Megigéznék te fattyú
angyalom tündérem kincsem

TESTED

Márványkőszínű
vállad hullámai
ajkamhoz értek,
idegrezzentő simogatásom
szerelmet ingerelt;
álomból felrezzent
sejtjeidben lángra gyúlt
a nyugalom.
Lázadtól lázas lettem,
szomjadtól szomjas lettem.
Örökkévalósággá akartam tenni
a pillanatot, melyben
mellbimbóid először megrezzentek
kúszó ujjaim áramütése alatt.

GYÁSZOLLAK

Mély sír a szemed fénye,
a sötétség rabja,
esztelen célok haragja;
pusztító lázt lövell
felém a sarokba,
ahol összekuporodva,
a legkisebb térfogatot
birtokolva
homálytól nyirkos szobában
a szemeddel bajlódom,
mely fény helyett
a vakság tengerébe hullt,
s nem észlelheti a tárgyak
és színek melegségét.
Végtelen sötétség
örök álma lettél,
mégis szívemben hordozlak
gyászolva motozlok,
éltetlek, őrizlek,
mint féltett kincset,
s szégyenlem magamat előtted.

KITAGADOTT

Nem fogadhatlak vissza szívembe
az összezsomósodó vérsejtek közé
a sebekből kibuggyanó vérsejtek közé
az életerőt adó folyadék szivattyú
nem képes ekkora áldozatra.

VÁROM

Vonatok rohanása vitte el szőke árnyát
messzeség tengerébe temette zöld szemét
pedig még él lelkem sikátoraiban
húrként feszül bennem sóhajának nesze.

Várom a rügyező fák pattogásában
várom távoli öböl mólóját járva
várom szívem forró sejtjeivel

várom

várom

várom

egy titokzatos hullám vitte el őt
hamisíthatatlan rezgése a zajnak
valaki megkövült karokkal tartja
ragadja-tépi el szemem elől.

HAJNALI IMPRESSZIÓ

Kőkemény némaság
teremteni kell a mosolyt
az ereszről folyik a hideg vér
égető eszmék
összeszorított fogak
eltiport kacajok
némaság.

Egyetlen alak mormolása
éreztetni a lét jelenét
az aszfalt illata ébreszt
s neked ront a köd
megtorpansz
hiszen megállni nem nehéz
köpsz egyet a ködbe
rágyújtasz egy fél cigarettára
el nézed a lámpák fényét
köhögve gondolsz a tavaszra
gránitkő némaság
és magány
így keresed utadat
az alvó ablakok alatt
kezet fogsz a hallgatással
beszélsz önmagaddal?
de mit?
Egyedül vagy.

PANNON REKVIEM

ABLAKNÁL

Ablakom függönye félrelebben,
kertemben hullámszik a Pannon-tenger,
Lerakódott laportömbök,
holt kagylók,
megkövült planktonok
bámulnak rám.
Sejtjeikben megfagyott a hullámszás;
ritmusát szél kapkodja
s az ablakkeretbe szorult
homokréteg évezredek
suttogva tollbamondják
mindazt, amit versbe írtam
s úgy nevezek: ÉLET.

A VERS AGYAGTÁBLÁI

A vers agyagtáblái
nem férnek az aktatáskába
térdrehullva
áhítattal kell olvasni
a jövő ódáit
az esőzaj-strófákat
a lánycsók-sorokat
a pattanó-szikra szavakat
a gége-remegtető rímeket
a lábfárasztó ritmusokat
a kitapintható szóakaratokat.

A vers agyagtábláit
össze ne törjétek
mert nem találtok
többé egymásra
e modern Babilonban
a gyűléseken elhangzott
szózáporokban
az aláhúzott ígéretekben
a földhözvágott poharak
kristályaiban
a benzines illatáradatban
az inszekticides gyümölcsösökben
az izzadságszagú bárókban
az autóvásárlási versenyekben
a halálkísértő forgalomban
a fülsiketítő zenében
a haldöglesztő vizekben
a konyakízű könnyekben.

A vers agyagtábláit
össze ne törjétek!

DALOLOK

Iszom a kékséget
fogaim közt tinta
kortyolgom
az idő nedvét
hátamban kés.

Emészttem lelke mélységét
tenyeremen parázs
mellemen malomkő
ajkamon jaj helyett
mégis dal fakad.

TV-SZERELEM

Három TV-antenna
a szomszéd lakótömb tetején
a minap összeölelkezett.
Senki sem tudja
hogyan történhetett.
Így akarták-e?
Vagy a szél
vette rá őket?
Ma is így vannak
ölelkezve
várják a szerelőket.

OLCSÓ ÉLET

Nem születünk boldognak
ruhaszártó kötelünk is
madzag volt.

A meséket is mások
szájából loptuk
morzsa jelentette
számunkra a falatot.

Egyetlen szekerünk
a GÖNCÖL volt.

Nesztelen utazásainkat
lenézte a HOLD.

Sem JET-repülésre
sem charter-repülésre
nem jutott.

Olcsó pástétomot ettünk
s dzsemmel édesítettük

ÉLETÜNK

ÉLET - - de milyen

Éppen nekünk való.

RÉSZEG ÁLMOKKAL

Részeg álmokkal küszködöm
torkom alatt tölgyfa vérzik
füzesek sírnak ólomkönnyeket.
Részeg álmokkal küszködöm
a sarokban rozsdás hangszerek
falakon bíborló óriásszőnyegek.
Az akasztófa talapzata megreped
Részeg álmokkal küszködöm.

FÁJDALOM

Jajom és hallgatásom közé
befészkelte az idő.
Dicséretem nem magasztal többé.
Haszontalan érdemeid csorbák.
Sebeket ejtettél eszményeim testén
és csókok helye sajog arcomon.
Csalánba mártom izzadt homlokom
magamba fordulva sziszegtek
saját veszteségeim felett.

ŐRÜLET

Sziklát gördítettem a hegyre
átgázoltam a sodró folyón
hősi halált haltam a csatában
temetésemen a szónokot megtapsolták
Márványszobrom megszólalt
s nevetése
beharsogta a tájat.
Azóta áttapétáztattam az ajtót
hogy a szomszédok ne hallják kacajom

MA NEM FOGADOK
LÁTOGATÓT!

JEANS ÓRÜLET

jeans
jeans
kékség
kékkal
kétség
jeans
készség
jeans nadrág
jeans éhség
tízezer voltos
feszültség

- - - - -

ó mi lesz
ha a kékség
lehull
már előre
villámok cikáznak
a szemem előtt

ÉLETTEMPÓ

statútumokkal és rezolúciókkal
telített élet
gyűlésről gyűlésre rohanunk
eszeveszetten sietünk
üres hajsztát vívunk a pénz után
annyi időnk sincs hogy
a nőket szeressük
átrohanva a zebrán
csak utánuk nézünk
s rohanunk

jogászok és egyéb
aktamolyok
egyszer már csináljatok
rezolúciót és statútumot a
BOLDOG ÉLETRŐL!

SZERETNÉM CSAVARGÓKÉNT BEJÁRNI VILÁGOT

Szeretném csavargóként bejárni a világot

illatát érezni minden virágnak.

Emberek, találkozni veletek

átélni sorsotok

érezni rákfenés bajotok

vagy a milliomosok nyavalyáját

utána mérlegre tenni

a jót a rossz ellenében

minden hibát helyrehozni.

Szeretnék csavargóként eljutni Párizsba.

Kiállni a Champs-Elysées-re egy kalappal

remegő kézzel

pislogva várni

nézni az arcokat

lesni hogy

melyik szem csillog

és melyik merev

melyik vet meg

és melyik szeret.

NEM TUDHATJA

Ladik Katalin nem tudja
hogy én létezem
és ma is féltve őrzöm
Radencin elszavalt
szétosztott
bemutatott verseit.
Nem tudja,
hogy ő volt
akkor a számban
a spongya
dús erdők
harmatos mohája
édes gyökerek
mézes íze
stereo hangok
csengése.
Ladik Katalin
nem tudta
hogy én is
költőnek
készülök
s imádom
a szép nőket
órákhosszat
járkálok
a folyónál
hogy életem eggyé legyen
az áradással
a csillámló csobogással
s a fűszálakról is tudjak verset írni.

ÉSZREVÉTEL

Azt vettem észre,
hogy begubóztam
amolyan szaporodó
hernyó módra
ásítózó kisdéd módra
öklömbe haraptam
s ráeszméltem
hogy bájaitokkal van baj
haszontalan műzsáim.

HÁRTYAJÁTÉK

Egy rost a másikhoz szövődve
vékonyka életszálak,
millió sejtnék milliárd rostja
ezer idegnek millió bojtja
összetevődve hártajáték.

VERS

Nekilódulunk e versnek
feltúröm ingujjam
és kivetkőzöm
sötét hétköznapijaimból.
Lábra állok,
arccal a szélnek
vitorlázok
az ezernyi buktatást
kínáló habokon.

SZÓTÁR

hiperaciditás, hiperbola
hiperfunkció hiperkritika
hiperlojális hipermodern
hiperfunkció
és mindegyik hétköznapi értelme
nyársrafűzve a hiperaciditástól a
hiperfunkcióig a hiperfunkciótól
a hiperversig és az összegyűrött
papírgolyóig - - a vers megszűnéséig

VERS II

Nem men nem men
em en em en
eb eb be be
be eb be eb
bem bem meb bem
meb bem meb bem
embem enbem
bennem ember
bennem lakozik a vers
mert remt
mert be mertem
embert ily furcsa módon a kristályokon át mutatni

FÁKLYAVIVŐK

Fáklyavivők voltunk
szelíd szófogadó
népünk előtt.
Nyomunkba
százan és ezren
szegődtek.
Fáklyavivők voltunk
s szerettek minket.

Aztán jöttek
kiskirályok
pénzhajhászok
hamis próféták
bukott proletárok.

Aztán jöttek
sereghajtók
tétlen rajongók
beképzelt fajankók.

Képzelt babérjaikat
fejükre tették
új széket vásárolva
beültek a Pantheonba
s várják
az istenek áldását.

Nem történt semmi
fáklyavivők voltunk.

OLORIS*

Föld és agyag
visszahívna az évezredekbe
a földbe vájt kemencék tűzébe
a bronztörök éles pengéjére
táncot járva velem
ősi íjzapor közepében.
Vízimadarak rikoltása
rebben fel a szívemben
nyálkás ikrákhoz vegyülök
a forrásvízű sáncok mélyén
és térdre hullok,
amikor elém teszik
az éhgerjesztő
gőzölgő tálat.

* *Oloris*, szülőfalum határában lévő bronzkorszakbeli régészeti lelőhely.

HALICANUMI RAPSZÓDIA

HÓVÁGY

Az eget kémleltem
s nevetett rám a nap,
a szomszédasszony a lépcsőt
seperte és azt mondta:
a farkas nem ette meg a telet.
Közben Illyés
Újévi ablaka jutott eszembe...
Mennyi hó
van benne!
Nálunk az emberek
úgy siránkoznak
a hó után,
hogy az nem igaz.

Mondtam lefekszem
és hóról álmodom.
Fél ötkor ébredtem,
nyomban az ablakhoz
léptem:
a nap tompa fénye
ragyogott,
de felhők úsztak
a horizonton
másnap délelőtt
megeredt a hó,
a gyerekek ujjongtak!

SZÜLŐFALUM

én végigtapostam
egykor poros utcáid
alsólakos
elhagytalak és
visszajöttem
hitegetve rád
nevettem
szalmakontyos házaid
vártak engem,
de hiába:
én is hűtlen
lettem
te is megváltoztál
de én szeretlek
nem iszok a Feketeérből,
de újra látom
magam vizében

CSENTE

Csentét a falut
dicsérik e sorok
benne gálok
kaszások
és martonok
gall
tatár
magyar
szlovén
kelta
ivadékok
mögöttük
dombok
gazdag
szőlőhegyek
friss
források
buggyanó erek
új telepesek
örök hazája
pihenni térők
új kánaánja
az vagy
csentevölgy
völgybe fészkel
örökszép falu

HELYZETKÉP

A környezet szembekötődít
játszik az emberekkel.
A falon vágyak árnyai ingáznak,
csak elsejéig futja a pénzből,
szerény terveink visszanéznek,
stabilizáló szándékunk ránk mered.
A folyó medrében üres dobozsereg,
holnap nagy tétre minden szurkoló befizet.
Döglött halak ikrái új életre készen
úsznak a Murán felé.
Idegen arcokon keressük a mosolyt,
fürkésző szemünk fel-felcsillan,
lábunk zsákutcában tapos.
Felfigyelünk a morcogásra,
egy autórobaj ismert hangjára,
új pózba vágjuk magunkat,
az érdekek neszére
nesztelen és esztelen színészkedéssel
ellessük mások szándékát,
és bevonulva a tanácsterembe
felszólalunk, hogy nem is éppen
azt javasoljuk amit elnök elvtárs.

GÓLYA

Hideg április
gólyák
visszatérés
titkos ösztönök
tenger illata
gólyaszárny suhintás
messzi föld
sugallata
titokzatos
madár
kelepelő
lélek
tájunk
örököse
örök visszatérés

A SZŐLŐHEGYRŐL

Amikor az alkony
istenei pókhálóba
fonják a hegyet
a nyirkos
deszkarepedésekbe
bújnak a neszek
s csend borul
a Magyar-diákra
magasra emelem
poharam
s jóízű
borral
oltom szomjamat
új ábrándok
új hitek
születnek lelkemben
éltető vérsejtek
pezsdülnek meg eremben
új önbizalommal
törtető reménnyel
várom a holnapot
s éltetem az istent,
hogy ilyen jó bort
adott.

REKVIEM A PINCESORÉRT

Újtamás szalmakontyai
szélbe kapaszkodnak.
Küszködnek az idővel.
Gerendák férgei
útban vannak
az ősz felé.
Kitárt ajtókon
veréb himbálódzik.
Ásítóz a hasadék.
Összehúzza magát
a vakablak.
Keresztet vet a délután.
Elsompolyog az árnyék
a virágzó múltját
visszavágyó
pincesor között.

HALICANUMI ÜZENET

A Csontos bordái rámnevetnek
Attila hada tovarebben
Áradó patakok iszapja
csillogó sarkantyút rejt.
Kelta kohászok izzítják vérem
nyugtalan szemem római üstökös
után köröz.
Halicanum* főterén
Caesar hadai vonulnak át
egyszerre feléled a távoli provincia.
Boros amforák nedvétől
dalol Pannónia.
Kerka királynő sikolya
suhan az éjben tova.
Meghaltál Halicanum
romjaid buja pázsit takarja
feletted traktorzúgás dőlyfől
óriáskalászkok hanyattvágódnak
a termő anyaföldön.
Halicanum szülöttei
kutyánál hüebb fiai vagyunk e földnek
bárhova visz is sorsunk
lábunkat törve is hazarontunk
bármilyen szél fúj
itt sosem fázunk
a holtakkal is
víg dalokat dudorászunk.

* *Halicanum*: Lendva római kori latin neve

DÉLIBÁB

Repedt dobok pergése zavar.
Hegytetőn titkon készül a zivatar,
lejtőn rohan a vész,
s ha Fortuna szekere után kötnénk,
talán visszanézne.
Kietlen sivatag szikkadt dombjain
pihen a napsugár,
aztán ismét a pusztának vág.
Az istenért, állítsátok meg!
Hadd perzselje kegyetlenül a homokot,
amott van még benne egy csepp.
Mennyire panaszos a szél hangja,
süketít a pusztulás,
színeket, álmokat, embert
takargat az élet tudata -
pusztító láz.

AZ ALKONY KEZDETE

Hulló falevelek, hulló csillagok, égő anyag.
Megkésett őszi est rohan tépelődve a hársfák alatt.
Rázza magát a bokor, vonalait hűrként pengeti a szél.
Esküszik a nap nyugat oltára előtt földig hajolva.
Emberalkotta géptömegek zúgása
a mindennapi szertartás - alkonyodik.

ŐSZRŐL, ELMÚLÁSRÓL

A madarak elhagyták szárnyuk suhogását,
örvényt kavartak a légben,
reflektorként csillogtak a meteorok.

Ez is elmúlt, mint minden, ami mulandó;
a nyár, szerelem, élet, sírás,
vagy milliók millió fájdalma,
s jajok az élettörleszon.
Remélve evezünk az árban,
ma és holnap, vagy holnapután,
amikor lehull álarcunk és minden, aminek hullnia kell.

Mi lesz? kérdezem, kérdezed, kérdezi,
ha a folyó lerakja terhét,
s kinyitja erejét az ár,
belédütődve rádöbbszintet arra,
hogy valami hasonlat lakik mindkét parton,
minden arcon, nyáron és ősszel.

Ülj csak,
majd te is rádöbbsz: valahol tűnődve
társa lett az ősznek az élet,
elszakíthatatlan konok társa,
a telet hívó hulldogáló falevél
és az iszap a folyóban.

ŐSZEL

A kioskos-tarkaságú ősz
elénk teregeti ezerszínű
ősz divatlapjait.

Mi gondtalanul végigtaposunk
a vásáros levélhullásban
és még aprót sem csörgetünk
zsebeinkben az évezredek
ismétlődő kínálatért.

A kioskos-tarkaságú ősz
kiteríti előttünk lapjait.
Vessünk legalább egy pillantást
az őszi falevél-bazár felé.

NOVEMBERI NAPSÜTÉSBEN

Novemberi napban
fejemen James Bond kalappal
farkasszemet nézek a szőlőkarós dombokkal.
Indakopasztó dér olvad a homokos
földkéreg peremén.
A légben vadlúdkaraván húz el dél felé.
Tompá puskalövés ásít az őszbe,
kárógó varjúraj vitorlázik a légben.
Meseszövő öreg alakok járnak-kelnek
a hegyi utakon.
Üszkös kondérok hangja
bográcsillatot
csal az orromba.
Távoli harangszó kondulása
ünneppé varázsolja a novemberi hétköznapot.
Lombtépegető őszi szél
lekapja a táj előtt
fejemről a kalapot.

AZ ŐSZ SZÖKÉSE

Valahol menekülni vágyik az agg gondolat
kígyókat úzve szisszen vagy sír
orkánként zengve a dalt
torzót vagy glóriát nevetve mélyen a földben eltemetve.

Valahol menekülni vágyik a szomorú szeptember
zizegve susog egy régi dalt
zenél a hársfa alá ásott lant
csontok ütődnek egymáshoz
a földben mozdul egy kimúlt világ.

Valahol menekülni vágyik egy elnyűtt nyár
tompá melege színlel a tüzes állat
megremeg a virág, halált lát közeledni.
Csikordul az idő kereke,
szürke ősz oson éledve.
Valahol menekülni vágyik egy múltó világ.

TÉLI NAP

Hajnalfűtő napkorong
bíborsugarú gyöngye
szálldogál a kopár park felett.
Vizetjegesztő északi szél
fagyasztja az emlékeket,
besetteng a téli napkorong
fakó szívébe, mely nálunk
csak fényt áraszt
és az északi szél fagyasztja
az emlékeket.

ŐSÖK ÖSVÉNYEIN

MONDJÁTOK MEG...

Mondjátok meg nekem,
miért kell minduntalan
lépteink dobogását hallgatni?
Kőfalakat rombolni az igazságért,
áldozatokat hozni a szent tűznél,
füstölögni a kocsmaasztalnál,
méltatni az értelem sérthetlenségét,
kémlelni a madarakat az égen,
s csatára nem képes
előretolt harcosokkal
hiábavalóan küzdeni?

FINOMSÁG

Finomak szépek
figyelmesek hízelgők
szófogadók bölcsek
VAGYUNK.

Nagyot köszönünk
a titkárnak
kalapot emelünk
az elnöknek
mosolygunk a boltosnak
felsegítjük az igazgató kabátját

- - - -

Szolgálatkészségünk határtalan
FINOMAK
SZÉPEK
HÍZELGŐK
vagyunk
KI TUDJA
miért
fűt
bennünket
e
selymes
ÉRDEK?

BÁTORSÁG

Csak az égjen
tűző szerelemben
kinek lelke van,
aki szembenézhet
száz viharral
lélekvajúdással
ezernyi csodával,
ki a töviseken is
nevetve táncol
és fittyet hány
a csalódásnak
a másvilágról.

INDULÁSKOR

Apáink kérges
tenyerét dicsérve,
anyánk őszülő
hajtincsét nézve
kiléptünk
a világba.

A földszagú táj
rekedt mormolása
kenyérdagasztás
egyöntetű csattogása,
a koránkelés
fénylő hajnalai,
szelíd párák
nyálas kérődzése,
esőszag
pókhálós ereszek
mind-mind velünk
jöttek a világba.

Ó, ne feledd
ifjú parasztkölyök
becses mivoltodat!
Kilépve a világba
kezet fogva a rohanással
örök holnapokkal
mindig hozd magaddal
anyajegyed
és apáink
évszázados bölcsességét!

NEM TAGADOM

Nem tagadom
incselésed
hamu
polyva
és homok
meddő avar
mely millió
tavaszt
takar.
Nem tagadom
mi kettőnk jussa.

PREŠEREN NAPI KANTÁTA

bársonyos lepkeszárnyak surrannak az éjszakán át,
olyan ez a surranás mint a megáradt folyó, mindent
magával ragad, bogarat, kévét, embert, holdat; csak
hömpölyög, s ráncolja a magányokat; mintha ezek
úszó halottak volnának. France Prešeren
szonettjeire emlékeztetnek az éigigérő füzesek
dalaiban, meg a vízi varázslóra, aki elragadta
Urškát. Félelemtől vacogok, hogy a sokatígérő
holnapok magukkal ragadják lelkemet, s akkor mi
lesz a véremmel?

- a bor, a láva, kő-véremmel; májusi munkási,
márciusi ifjú, lángot-gyújtó véremmel,
a holtakat élesztő, rügyfakasztó, sárkányölő,
esővarázsló, szivárványcsalogató, gyümölcséresztő,
istenfélő, újproletár véremmel?

Ó, József Attila, ne engedd, hogy ezt tegye
a szárszói vonat! Latinovits Zoltán barátom hangját
hallom egy középkori kolostorban, hol bikák bőgése,
szarvasok és vadak üvöltése tombol; hol vannak
azok a vulkánok, embertőlő mongol lovaspaták,
akikkel ítéltettek az árulóknak?

»Latiatuc feleym zumtuchel Mic vagmuc, isa pur
es chomu uagmuc« - ne hagyd tavaszba szökkenő
február, délután öt órai Lorca, Guernica, Neruda, Prešeren és Krleža,
hogy a rakétaversenytől könnybe lábadjon a szem,
s a szavak hullámvölgybe jussanak!

LÁTTAD?

Láttad
a fényáradat
lappangó szökését?
Láttad-e
szivárványkeblű
egünk bárányszerűit?
Láttad-e a felbőszült
Murát,
a folyót,
a vizet,
szenvedést,
az árt,
láttad?

Láttad-e
a szőlőkarók hadát
a dombok harmóniáját,
pincék görnyedését,
évszázadok szűjét,
a szalmatetőt,
a réseket,
a titkokat,
láttad?

Láttad
az autókaravánt
Nyugat sztrádáin
amint emberekkel
teli kígyózik
a drága szülőföld
a Kánaán felé?

Láttad-e
a roncsokat
a vértócsákat
az emberroncsokat
a rokkantakat
Láttad?

Láttad-e
a kongó harangot,
magadba szívtad-e
a bús hangot,
a gyászos szertartást
a sírtövi emberméltatást
a könnyeket
a szíveket
a sok-sok keresztet
Láttad?

PESSZIMISTA

a kétségbeesés
zátonyán
vörös dalt
énekelek

kicsorbult
messzeség
int felém

dőlt
keresztek
fohásza
reszket
a domb fokán

s kilátástalan
holnapok
ringanak
a rőt
tarisznyán

ÚJ IDŐK BOTONDJA

Hínártenger
léláncolja testemet
magához köt e táj.
Önző szülőföld
szikra-titkai
mese-rémei
munka-hősei
pogány-vitézei,
törökverői
mind-mind
azt suttogják
utódjaik vagyok
és álljam a sarat,
s legyek e vidék
atomkori Botondja!

ISZONY

Üldözött vadként
rohantak az útmenti fák
kérgüket látva megkövültem
geometrikus leveleket
ragasztott az égre a szél
s vérpatakok szagát
különös illatszerekkel
akarták felcserélni
a halálosztag
harcosai
tőrök villogása
szúrta át arcborét
minden fogolynak
sikolyok mikrolemeze
visszhangzott a csendben
majd egy Frank Sinatra-számot
tett fel az ezredes újra
s a vérpatakok szagát
különös illatszerrel
cserélték fel
s tovarohantak az útmenti fák.

TE TUDOD

Te tudod kit érint
a kimondott szó,
ki hol leli meg
halálát,
kit hol ér ostor
és kit hol ér
csók.

Te tudod
kivel hál
a hajnalcsillag,
ki rejtí titkait,
ki sírja
hazug könnyeit,
ki dugja fejét homokba.

Te tudod,
kin múlik a vásár
kit kísért halál,
kit éltet szerencse,
kit dob az élet
a vágányon keresztbe.

Te tudod,
vagy talán
TE SEM TUDOD?

SIRATÓ

Őket siratom,
az ősoket, kik friss
forrásvizet ittak
hűvös patakokból
s ujjuk nyomán
új formát öltött az agyag.

Őket siratom,
kik ezer éves tölgyek
árnyékában pihentek,
kik becsülték a kalászt
s lábuk nyomán nefelejcs nyílt.

Őket siratom,
kik földbevájt
kemencékben
sütötték a pogácsát,
hallgatva törtető
méneselek futását
ég felé fordított arccal
pogány isteneket imádtak
s az atomkorig
csiholták a tüzet,
hogy nekünk is
megőrizték
a szívmelegítő lángot.

TENGŐDÉS

Agyagból formált
világunk síkatorain
ősi dalt dúdolunk
fák gyökereivel
kötődünk a tájhoz
magot szórunk
a termő rögökre
csomót kötünk
paripáink béklyójára
kirepülünk a madarakkal
károgunk a varjakkal
sütkérezünk a gyíkokkal
vért facsarunk az izmokból
tapossuk reggeltől estig
a sarat,
hogyan legyen téglája
a modern világ
fáraóinak.

HELYZETKÉP II.

Este Kodály műsort
néztem a Magyar Tévéen
majd 20 órakor
a Kiklopot
a zágrábi csatornán
Šerbedžija
hol sírt,
hol nevetett,
túljátszotta önmagát
remekelt
közben az utolsó
hírekben bemondták,
hogy a tej, a hús,
meg a kenyér 33,5%-ot drágul

én a hóra gondoltam
meg a szomszédasszonyra,
aki havi 9 000-ért robotol
és a férje is csak 10 000-ret hoz

majd csak megélnék valahogy;
a tévében holnapután
Brecht: Koldusopera.

IGÉT ŐRIZVE

*»Őriztem az igét s az Ige bennem a halált«
(Szilágyi Domonkos: A próféta)*

Igét őrizve
táncot lejt körülöttem
a halál.

Közel-Kelet
halál fáklyái
palesztinok
tömegsírhajói
ötvenhat vértanú
vietnámiak temetői
háborúk süvítő szelei
ölik bennem az IGÉT

Ige csak egy van
és ne osszanak
az élőknek és igézőknek
számtalan halált.

MURAVIDÉKI HAIKUK

Téli jégcsapok
kopjaraktár;
jégbefagyott hajnalok.

*

Üvöltés a szélben
íjászok versenyhada
nyílvesszőt törve énekel.

*

Virágszirmok bólintása
holnap köszöntése,
ébredés izgalma.

*

Zord tél vacogása
csontigérő remegés,
lehelj meleget tenyerembe!

*

Zsongó húrok
mesélő kedvében
életem dajkadala.

*

Quo vadis, értelem?
Haikuban az érzelem:
ars poetika.

*

Egyetlen jel
a kezdet színlelése
egy útirány záloga.

*

Szerelem templomában,
ölelések emléke
vállam simogatja.

*

Nyárvégi délibáb
forró nyár
pokoli búcsúztatása

*

1-etlen jel
a kezdet színlelése
egy útirány záloga

*

2-té vágott tök
tökéletlenség
a tökéletességben

*

Nefelejts rétemen
emléked piramisa
szívem labirintusában

*

Mogyorófa bokor
gyíktanya
paradicsoma

*

Édesem kacaja
fennakadt az esti
lámpafény árnyékán

*

Fájdalom hasítása
öreg paraszt
homlokbarázdáján

*

Feledés állomása
magány vakvágánya
éjszakai merengés

*

Éjszaka
alkonyi fényei
nesztelen ébredés

*

Szabálytalan
csellózene
lelkem paradicsomában

*

Lakatlan sziget
hullámostroma:
kagylózene

*

Virradat az
éjszakai lángolás
álomtükreben

*

Szerelmed
metamorfózisa
begumózva - katarzis

*

Útjaim végtelensége,
keresztutak ölelkezése:
tevém a karaván végén.

*

Nyugtalan lepkék
rebbenő forgatagában
mesél a lepkehalál.

*

Ma gondolkodom
kertem ajtaja kitárva,
letarolt virágok.

*

Egyetlen tücsök
örökös hangszerével
fülembe húzza a siratót.

*

Szőlőtőkék dzsungelében
arat a lepkehalál:
egy névtelen síremléke.

*

Kinyílt akác, forró szél fúj:
méz nem jut
a pálinkába.

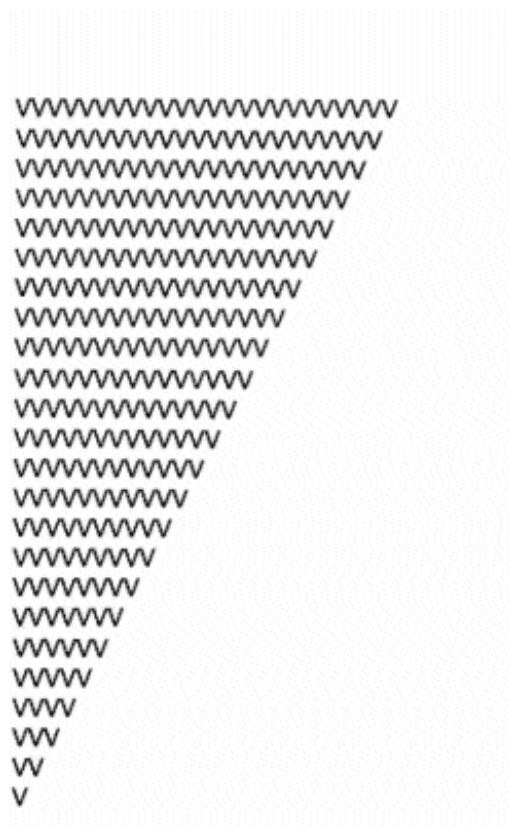
A VERSEN TÚL

Képversek

FORRÓ NADRÁGOCSKA

szép kis hasad van — — mondta Robert
s aztán csak csiklandozott lomhán
először nem is sejtettem ó, ó, oh
hogymi forog kockán, ó de jó meleg — —
em van, jaj ITT NE mert csikland
szeretsz? Na, — — O — — may love, szeretsz
ne bolondozz — — — — V — — — — Robert, ne kérlek
a Mami mondta, — — — — ? — — hogy nem szabad
még fiatal vagyok jaj, többet ne nyúlj
hozzám, mert félek Kérlek Robert itt ne
csókolj meg, mert nem bírom tovább, hi, hi, hi
te csacsi elszakítod a nadrágom, jaj, mmmm
oh, jaj, miért veted le? ne jaj, oh, ó-ó-ó
mm - oh - mm - csak így o-ó-ómmcsak így Robert!!!

POMMES FRITES STANICLIBAN

KÉSSEL

ÉL

ÉLEK

ÉLET

KÉST

KÉSSEL

ÉLES

KÉSŐ

MÁR

ELVÉREZTEM

VONATON

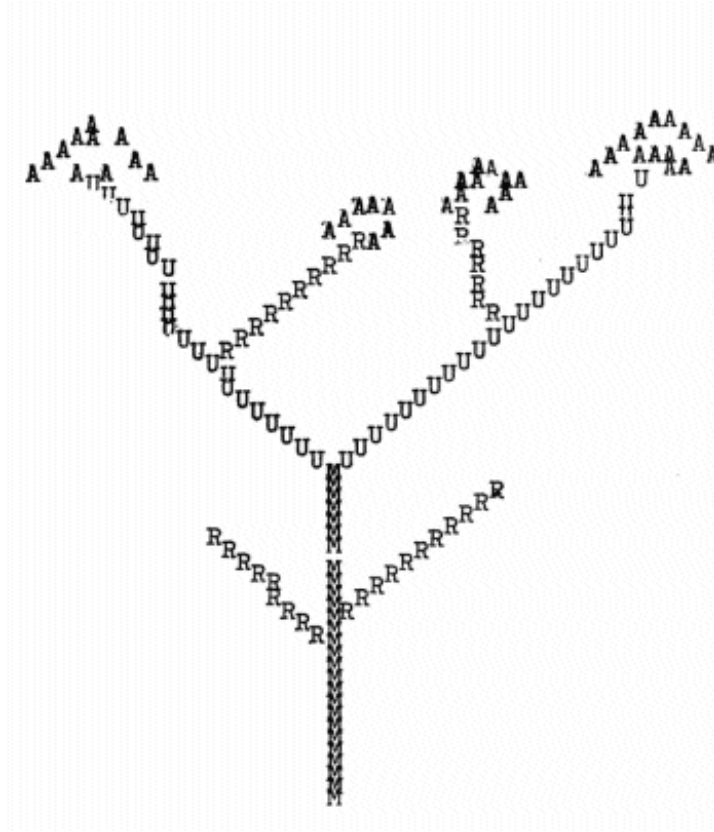
U-----U
-----U-----
U-----
UTAZZATOK TI IS!
UUUUUUUUUUUUUUUUUU
U-----

OLTÁRKÉP

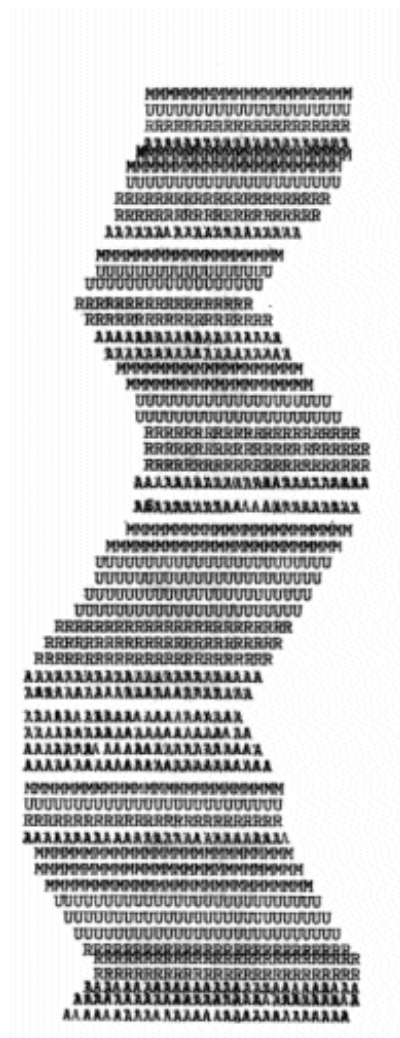

VIRÁGKÁKA

(a védett növényeink sorozatból)

MURA I (Antilépcső)

MURA II (Vízlépcső negatívban)

